

LAUSUNTO

Valtuustoaloite: Paikallista asiantuntemusta hyödyntävä työryhmä investointien tueksi

Valtuustoaloitteessa esitetään pysyvän asiantuntijatyöryhmän perustamista kaupungin viranhaltijoiden tueksi merkittävien investointihankkeiden suunnittelu- ja valmisteluvaiheeseen. Työryhmään kutsuttaisiin paikallisia rakennus-, LVI-, sähkö- ja maanrakennusalan kokeneita ammattilaisia. Työryhmän tehtävänä olisi antaa hankkeista ennakoarvioita, tunnistaa riskejä ja kustannuspaineita sekä tuoda valmisteluun paikallista tuntemusta ja osaamista.

Kaupunkirakennepalvelut pitää investointien huolellista valmistelua, kustannusten hallintaa ja riittävän asiantuntemuksen hyödyntämistä tärkeänä. Aloitteessa esitetyn pysyvän asiantuntijatyöryhmän perustamista ei kuitenkaan pidetä tarkoituksenmukaisena.

Investointihankkeiden valmistelu, suunnittelu, rakennuttaminen ja toteutuksen ohjaus kuuluvat kaupungin operatiiviseen toimintaan. Vastuu hankkeiden valmistelusta ja toteuttamisesta on tehtävään määrätyillä viranhaltijoilla. Hankkeissa käytetään tarpeen mukaan ulkopuolisia suunnittelijoita, rakennuttajia, valvojia ja muita asiantuntijoita. Tarvittava erityisosaaminen määritellään hankekohtaisesti, jolloin myös asiantuntijoiden tehtävät, vastuut ja asema hankkeessa voidaan määritellä selkeästi.

Pysyvän ulkopuolisen asiantuntijatyöryhmän osallistuminen hankkeiden suunnitteluun ja valmisteluun muodostaisi rinnakkaisen toimintamallin kaupungin oman organisaation sekä hankkeisiin sopimussuhteessa olevien suunnittelijoiden ja asiantuntijoiden rinnalle. Tämä voisi hämärtää vastuunjakoa, vaikeuttaa hankkeiden johtamista ja lisätä valmisteluun uusia työvaiheita ilman, että vastuu hankkeen lopputuloksesta siirtyisi työryhmälle.

Toimintamalliin liittyy myös hankintojen tasapuolisuuden kannalta olennaisia kysymyksiä. Työryhmään esitetyt paikalliset alan ammattilaiset tai heidän edustamansa yritykset voisivat myöhemmin osallistua kaupungin hankkeita

koskeviin tarjouskilpailuihin. Valmisteluun osallistuminen voisi tällöin antaa tietoa tai muuta etua, jota muilla mahdollisilla tarjoajilla ei ole. Kaupungin on hankinnoissaan turvattava tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu. Tämän vuoksi hankkeiden valmisteluun osallistuvien ulkopuolisten asiantuntijoiden aseman tulee olla yksiselitteinen.

Aloitteessa ei ole otettu kantaa työryhmän toiminnan kustannuksiin tai asiantuntijoille maksettaviin korvauksiin. Rakennus-, LVI-, sähkö- ja maanrakennusalan asiantuntijoiden osallistuminen investointihankkeiden suunnitteluun ja arviointiin on ammatillista asiantuntijatyötä. Pysyvää toimintamallia ei voida lähtökohtaisesti perustaa oletukseen, että ulkopuoliset asiantuntijat käyttäisivät kaupungin hankkeiden valmisteluun työaikaansa korvauksetta. Mikäli asiantuntijatyöstä maksetaan korvausta, kyse on kaupungin hankkimasta asiantuntijapalvelusta, jonka hankinta tulee järjestää kaupungin hankintaohjeiden ja hankintoja koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Aloitteessa esitetään lisäksi, että kunnan rakennus- ja investointihankkeet ylittävät usein budjettinsa. Kaupunkirakennepalvelujen toteuttamien investointien perusteella tällaista yleistä johtopäätöstä ei voida tehdä. Investoinnit ovat pääsääntöisesti toteutuneet hyväksytyjen määrärahojen puitteissa. Yksittäisissä hankkeissa kustannuksia ovat voineet lisätä rakentamisen aikana ilmenneet poikkeukselliset olosuhteet tai sellaiset lähtötietoihin liittyvät tekijät, joita ei ole ollut kohtuudella mahdollista havaita tai ennakoida suunnitteluvaiheessa.

Äänekoskella merkittävien investointihankkeiden valmistelussa on jo hyödynnetty hankekohtaisia työryhmiä. Niihin on voitu nimetä hankkeen luonteesta riippuen esimerkiksi luottamushenkilöitä, tilojen tai palvelujen käyttäjien edustajia sekä tulevan henkilöstön edustajia. Näin hankkeen toiminnalliset tarpeet ja käyttäjänäkökulma voidaan ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa ilman, että vastuunjako valmistelusta ja toteuttamisesta hämärtyy.

Kaupunkirakennepalvelut hyödyntää jatkossakin ulkopuolista ja paikallista asiantuntemusta silloin, kun hankkeen laajuus, vaativuus tai erityispiirteet sitä edellyttävät. Tarkoituksenmukaisena toimintatapana pidetään asiantuntemuksen hankkimista hankekohtaisesti siten, että tehtävät, vastuut, riippumattomuus ja hankintamenettelyn tasapuolisuus voidaan varmistaa.

Edellä esitetyillä perusteilla kaupunkirakennepalvelut katsoo, ettei aloitteessa esitetyn pysyvän asiantuntijatyöryhmän perustaminen ole tarkoituksenmukaista.

Kaupunkirakennepalvelut antaa edellä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen ja esittää kaupunginhallitukselle sekä edelleen kaupunginvaltuustolle, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Tommi Rautjärvi

Tekninen johtaja

Äänekosken kaupunki